

Obsah:

Editorial	2
Plánované akce	3
Společenská kronika	
Jubilanti 6.-12./2017	4
Poděkování redakci	4
K inspiraci (aj poučení)	
Co je podle Vás lidová píseň	5
O staropoddvorovských rodech	7
Balada o Pěsničkovém králi	9
Z Veselí do Bojkovic II.	12
Ze Slováckých pověstí -XI.	15
Vzpomínky na KPLU –V.	16
Děkuju, Jožko	19
Folklorní (i jiné) akce	
Ohlédnutí za MFF Brno	20
Slováček v jarních dnech	22
Fašanku, fašanku	23
Brněnský fašank	24
Tradiční První pátek ve Zlíně	25
Z kulturních akcí ŽS	26
Velikonoce ve Skleněnce	27
Oslavy v Bratislavě	28
Černovický košť	29
Vinařovo okénko	
XV. košť vín	30
Fotoreportáž z akcí 3.-6./2017	32
Receptář	
Pohanková kaše na houbách	35



Editorial

Milí krúžkaři a příznivci folklóru, uvítejte další (už předprázdninové) číslo našeho občasného zpravodaje SK – Krúžkozoru. Tentokrát se podařilo shromáždit dostatek příspěvků již za kratší období, takže mohl vyjít v dřívě obvyklé čtvrtletní frekvenci. Máme z toho radost a věříme, že tento trend bude nadále pokračovat; nejvíce nás potěšila literární aktivizace taneční složky krúžku. Další číslo bychom tedy snad mohli nabídnout v říjnu 2017. Potěšitelný je i fakt, že o minulé číslo a též o nějaká předchozí jste projevíli větší zájem a prodaly se všechny. Nehrozí tedy, že internetová verze vytlačí tu klasickou- papírovou, a to je určitě dobře.



V čísle minulém nám sice při gramatických korekcích unikly nějaké menší chyby- ale snad jste nám je odpustili, v počítači se jaksí snadno přehlédnou (a do očí trknou teprve po vytištění). Rozhodli jsme se proto požádat o dodatečnou korekturu ještě naši jazykovědkyni Jitku Brešovou. Více hlav více ví... Svou pomoc při zkvalitňování a obohacování obsahu dalších čísel nabídl i náš další člen Libor Jan. Můžeme se tedy určitě na co těšit...

Nyní si tedy počtete, i na fotoreportáži prohlédněte, co se odehrálo za minulé období, a čím ještě přispěli autoři článků. Jistě to bude zajímavé pro všechny.

Na závěr Vám všem redakce přeje krásné prožití léta (snad neuschne- jak straší hydrologové...), zotavte se na dovolených a výletech, navštivte co nejvíce folklorních akcí, včetně aktivních vystoupení. A pak nám o tom napište!

Jiřina Lacinová



*

Plánované akce červen – prosinec 2017

Besedy u cimbálu (všechny v Klubu MK, Vlhká 21):

Plán od září do prosince 2017:

- 20.9. beseda u cimbálu
- 18.10. beseda a krúžkařské hody
- 15.11. beseda u cimbálu
- 6.12. mikulášská beseda u cimbálu
- 20.12. vánoční beseda u cimbálu

Ostatní akce

21.června - vystoupení mužského sboru a muziky

v Dietrichsteinském paláci u příležitosti oslav 200 let založení MZM

15.července - vystoupení pěveckých složek a muziky v obci Bukovinka

14. -18. srpna - účast taneční skupiny a muziky na folklórním festivalu „Folklór bez hranic“ v Ostravě

19. srpna - vystoupení krúžku v Telnici

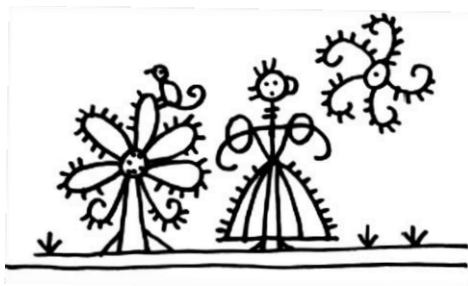
26.srpna – vystoupení krúžku na MFF Brno

2. září – vystoupení Slováčku v Těšanech

21.října – setkání pražského, bratislavského a brněnského krúžku ve Starém Městě u Uh. Hradiště pod patronací našeho krúžku.

Termíny dalších plánovaných akcí nejsou dosud známy (sledujte web).

*



Společenská kronika

<i>měsíc</i>	<i>jméno</i>		<i>věk</i>
červen	Ing. Jan	Coufal	80
září	Jan	Zezula	70
	Ing. Štefan	Štempel	80
říjen	Eva	Filová	70
(a omlouváme se jí za předčasné uvedení minule!)			
listopad	Ing. Ladislav	Šumbera	85
	Ing. Rostislav	Viktorin	90
prosinec	dipl. tech. Josef	Dokoupil	85
	Ing. Alois	Vala	75
	Jiří	Bečka	75



Poděkování kolektivu redakce

Milá paní Lacinová,

děkuju za 105. Krúžkozor. Opět pestrý obsah s mnoha cennými příspěvky. Každý Krúžkozor přečtu od první do poslední stránky.

Téměř v každém čísle je zmiňován „nezapomenutelný umělecký vedoucí“, můj spolužák a osudový přítel J. M. Krist. Velice mne těší, že je zmiňován vždy s nepředstíranou přátelskou úctou. Je to balzám na duši, když se starý člověk v tomto zmateném světě setká se samozřejmým respektem k hodnotám tradičního duchovního řádu, v němž je úcta k dílu předchůdců pevně zakotvena,.

Obdivuji Vaše vytrvalé a houževnaté úsilí, s nímž udržujete vydávání Krúžkozoru. Ti, kdo budou jednou psát historii úsilí o zachování duchovního i materiálního bohatství tradiční kultury v této zemi, Vám budou hluboce vděční.

*Přeji Vám a všem, kdo s Vámi spolupracují, dobré zdraví
a dostatek sil a chuti k pokračování ve vydávání Krúžkozoru!*

S úctou Karel Pavlišťík

*

K inspiraci (aj poučení)



Co je podle Vás lidová píseň?

*Posílám Krúžkozoru anketu Co je lidová píseň. Dotazoval se Tonda
Vrba a zde jsou odpovědi.*

Zdraví Oldřich Kůrečka

Eva Domanská, učitelka v ZŠ, Veselí nad Moravou

Pro mě -tady na Slovácku- je lidová píseň bohatstvím zděděným po našich předcích. Zpívávala jsem je s mamkou, která je celé roky učila děti ve škole a připravovala je do Slovácké stuhy a já to dělám také, už 18 let. Několik let jsem chodila do souboru Žerotín ve Strážnici.

Jura Petřů, optik, Moravany-Kameňák

Lidová píseň je označení pro písně, u které již není znám její autor. Ten může být buď časem zapomenut anebo se ani ke své písni v době vzniku nechce hlásit. Je to dobrý důvod k tomu, aby se píseň šířila dál, a mám s tím také nějaké zkušenosti. Jinak je to námět určitě na delší povídání.

Oldřich Kůrečka, stavební inženýr, Starý Poddvorov

Lidová píseň nemá autora, má jednoduchou stavbu a prosté výrazové prostředky. Příklad: „Ked idu sama, samý kopec samá jama, ked ze šohajkem, je to cesta malovaná“. Tím je řečeno vše.

Ale řeknu, co lidová píseň není. Na Podluží to začalo Mikuleckým, který dal podnět k tomu, aby si každý začal myslet, že když umí veršovat přání k padesátinám, na piknik nebo verše ke svíci, tak si může

dovolit skládat i lidové písně. Těchto rádoby skladatelů se časem vyrojilo tolik, že některé obce nezpívají jiné písně než jejich, některé soubory si nechávají „šít“ písně na míru, a tak se celé Podluží zapleveluje tímto smetím. Všude je uváděný autor, a pokud je možné, hned se vydá zpěvníček i na náklad autora, aby to nikdo nezapomněl. Písně „skladatelů“ dnešní doby nelze mechanicky metodou analogie promítat do minulých generací, které žily, myslily i jednaly docela jinak. Nová písňová tvorba, pokud se to vůbec dá nazvat tvorbou, není vůbec spojena se starou vrstvou podlužáckých písní. Dnes se nad písněmi lidových skladatelů budovatelů, kteří skládali v padesátých letech, můžeme jen usmívat, i když lidem kolem nich šlo tenkrát o život. Dnes se k nim nikdo nezná. Stane se to i s těmi dnešními? Doufám, že ano. Jsou sice pokusy o návrat ke starým klenotům, ale přesto písně těchto „umělců“ zpívá převážná většina zpěváků a sborů na Podluží. Tímto s nadějí i radostí smekám před 48 dětmi, které zpívaly letos na soutěži ve Ždánicích. Tam se z nových autorů neobjevil ani jeden.

Miroslav Šajdler, koordinátor veřejných zakázek, Boršice u Blatnice

Lidová píseň je forma emotivního sdělení situace, v které se člověk nachází a má potřebu tuto svoji situaci někomu sdělit.

Kamila Kordulová, podnikatelka, Ratiškovice

Domnívám se, že lidová píseň nemá autora. Předává se z generace na generaci, až zlidověla.

Lucie Dolanová, vedoucí lakovny, Hroznová Lhota

Je to největší a nejbohatší poklad našeho národa, až nebude lidová píseň, nebude ani národ. Píseň totiž provází lidi od nepaměti.

Jiří Sládek, stavbyvedoucí, Velká nad Veličkou

Je to obecně známá píseň, jejíž autor je neznámý.

Miro Buzrla, korepetitor na ZUŠ, Skalica

Ludová pjesnička má pro mňa takú pridanú hodnotu. Okrem tej estetickej, teho krásna co v sebe ukrivá, je tam ešte něco. To něco vivolá v každém človjeku další něco, něco iné. Ano, je pravda, že ludové pjesnički sú hlavne pro pobaveňi. Ale ved'á vivolat aj iné, daleko hlubší pociti. Prejdé mnú snad cez každú bunku a zas sa dostane ven, jak pjesnička, kerú si rád zahraju. Možno trochu ináci, trošku po mjem, ale to je tá pridaná hodnota.

Připravil: Tonda Vrba a s jeho laskavým svolením dodal Oldřich Kůrečka, anketa vyšla na stránkách Nové Slovácko 17.4.2017.



O staropoddvorovských rodech

Libor Jan

Augustin Svoboda je profesorem Masarykovy univerzity v oboru lékařství a uznávaným odborníkem ve výzkumu biologie buňky. Je ovšem také rodákem ze Starého Poddvorova, vsi, která vznikla na katastru původní středověké vsi Potvorovice, jež patřila velehradskému klášteru a pyšnila se dvěma skvělými viničnými tratěmi jménem Clara a Pulchra (etnograficky jde o Podluží). V rámci spolupráce na publikaci o dějinách Starého Poddvorova se A. Svoboda pustil do výzkumu staropoddvorovských rodů a výsledkem je titul: Augustin Svoboda: *Historie staropoddvorovských rodů*. Brno, Nakladatelství Ivo Sperát 2014, 228 s.

Autor v publikaci přináší genealogie rodin od počátku 18. století, existujících i těch dávno či nedávno zaniklých (častá příjmení Bartál, Bařina, Blažek, Bortlík, Jurkovič, Kašík, Machalínek, Svoboda, Varmuža, Veselský). Jde o detailní, poctivou práci, jež má a bude mít velký význam pro obyvatele obce. Připojuje také v části nazvané Medailonky vzpomínky na typické postavy a postavičky ze života vesnice a jeho zpracování nemá daleko do oblíbených humoristic-

kých knížek ze Slovácka, zde však ale jde o skutečné, životem modelované situace. Knížka je zcela jistě hodnotným příspěvkem našemu vlastivědnému bádání a potěší jistě i zájemce o jednotlivé regiony Moravského Slovácka. A na ukázkou i pro pobavení pár Svobodových medailonků.

Teta Mařka

Teta Mařka byla hospodyní u doktora Revery v Hodoníně. Byla zřejmě šikovná, doktorova rodina ji měla ráda a občas prý zajel doktor aj k Bartálovi. Jednu byla stařenka jakási nafúknutá a jaksi sa jí podařilo nahlas si ulevit, zrovna když tam byl doktor. Pro tetu Mařku to bylo velmi nepříjemné, a když doktor odjel, tož im domlúvala“ „Moseli ste to, mamičko, upustit tak nahuas?“ „Ná ty trúbo, dyt on je Němec a česky nerozumí...“.

Jindřich Dáňa

Ten byl kdesi ve světě a už trochu starší se vrátil do dědiny a dovedl si i ženu, někde z Čech. Jindřich měl poněkud obhroublý slovník, který byl dost silný i na místní chlapy. O děti však pečoval, aby mluvily slušně. Říkal prý synkovi: „Jindřišku, jak budeš říkat hovno, tak ti dám takú po prdeli, až sa pos...š.“

Poddivorovská latina

Před liturgickou obnovou se při církevních obřadech používala většinou latina. Pár jednoduchých latinských odpovědí jsme většinou uměli všichni, ty složitější uměl zpravidla jen kostelník nebo varhaník. Strýc Jožka Veselský se prý také v latině trochu vyznali: Nad rakví s nebožtíkem velebný pán zazpívali: „Requiescat in pace!“ A strýc odpověděli zvučným hlasem: „Na zem!“ Vedle stojí soused se ptá: „Jožko, cos to že odpověděu – na zem?“ Jožka povídajú: „No dyt sa panáček ptali: kam s ním pácnem?“

Katechizmus

Před svatbou se museli snoubenci dostavit k panu farářovi na poučení, tomu se říkalo „jít na katechizmus“. Nevím, kteří to byli ženiši, ale prý to byli Potvorách, kteří byli na katechizmu v Čejkovicích na faře. Pan farář se ptal nevěsty, kdy umřel Pán Ježíš. Nevěsta byla zjevně překvapena: „Ná on umřeu? Dyt sme nečuli ani

zvónit, ale velebný pane, my býváme hodně daleko od zvonice, a nekdy nečujeme, že zvóní umíráček.“

Strýc Móric

Jmenoval se Bedřich, ale říkalo se mu Móric. Ten uměl všechno, aj malovat. Maloval také svaté obrázky do polí a sv. Urbánka po sklepech. Jednou namaloval do kapličky obrázek sv. Cyrila a Metoděje, ale asi na to malování špatně viděl. Na vysvěcení obrázku šlo procesí lidí, a když obrázek viděl světitel, P. Skalník, řekl: „Loupežníky nesvětím“ – a bylo po svěcení.



Balada o Pěsničkovém králi

Jaroslav Monte Kvasnica

Vzpomínky na magickou krajinu Bílých Karpat v okolí Vyškovce mi v poslední době často ožívují zprávy o návratu vlků, kteří karpatská pohoří obývali od nepaměti. Snad se jim vlídné horské lesy zalíbí, stejně jako nám, a najdou si zde opět svůj staronový domov.

V minulém čísle Krúžkozoru jsme čtenářům představili Kateřinu Kubínovou, významnou osobnost tohoto kraje. Nyní zavzpomínáme na jejího otce, který byl, podle mnohých, tělem i duší Kopanic. Když jsem si vyslechl jeho dojemný životní osud, hluboce jsem se zastyděl za všechna ta naše současná stýskání na nedostatek času, na výmluvy a na lenost, kterou obhajujeme své pohodlíčko a civilizační změkčilost. Muž, o kterém je náš příběh, měl třináct dětí, tvrdou práci, hospodářství, a přece našel čas skládat písně, tančit, za šerosvitu petrolejky psát verše, říkanky a průpovídky, vyrábět hudební nástroje... Dodnes je v kraji znám jako Pěsničkový král Kopanic.

František Šopík se narodil 8. prosince 1896 vy Vyškovci, měl ještě 15 sourozenců. Když v osmi letech odjížděl se svým tatínkem do slovácké obce Hluk, netušil, že následující události změní jeho život od základů. Na návsi se tehdy splašil kůň a Františkův tatínek chtěl zdivočelé zvíře zastavit. Splašený kůň však otce vážně zranil. Z místa tragédie si malý chlapec odvážel polomrtvého tatínka na voze domů. Veškerá domácí péče byla marná – Františkův tatínek za několik dní fatálním zraněním podlehl. Již jako poloviční sirotek musel osmiletý hoch vykonávat těžké práce u sedláka; na školu nezbyval čas – František vychodil pouze několik málo tříd obecné školy.



Jako mladíček narukoval do první světové války a s vojskem se dostal na italskou frontu. Trýznivé válečné podmínky špatně snášel a nakonec se rozhodl pro dezerci. Útěk se však nezdařil, František Šopík byl chycen a neprodleně vsazen do vojenského vězení. Ale ani za mřížemi nezahálel – naučil se německy, maďarsky a italsky. Nakonec však s několika kamarády z vězení opět utekl a s pouty na rukou putoval v noci neznámou krajinou.

Ač se to může zdát neuvěřitelné – dostal se František přes Maďarsko zpět až do rodného Vyškovce. Teprve tam ho pout zbavil jeden dobrý muž. V domku svého dobrodince také poprvé František spatřil mladičkou dívku – svou budoucí ženu. Její rodiče ovšem lásce mladých lidí nepřáli; jak by ne – František nevlastnil zhola nic.

Upřímná láska nakonec rodiče přece jen přesvědčila a ke sňatku svolili. Novomanželé bydleli u starších bezdětných manželů, o které pečovali. František se svou ženou zplodili třináct dětí!

Navzdory těžké práci nezapřel František Šopík mimořádný umělecký talent: vášnivě rád tancoval a zpíval. K písničkám, které byly dědictvím předchozích generací, přidával své vlastní. Psával pouze v noci, když již všichni v domě usnuli. Zapálil petrolejku, našel kus papíru – často jen pouhý použitý sáček – a psal. Uměl také skvěle improvizovat, když k oblíbené písni přidával další a další sloky. Psal i veršovaná říkání na svatby a pohřby, psal veršovaná ponaučení, říkanky... Z jeho díla vždy vyzařuje upřímná láska k rodině, k lidem a k milovanému rodnému kraji.

Po svém otci zdědil František Šopík vztah k hudbě, ovšem koupit si vlastní hudební nástroj nemohl. Skromných penízků bylo třeba na „užitečnější věci“. Se svým bratrem Štěpánem si však nástroje dokázali vyrobit sami a sami se také na ně naučili hrát.

Lidé si brzy povšimli, že František dokázal pro každou životní situaci nalézt vhodný příměr, vhodnou úvahu, písničku či moudrost. A tak se z něj pozvolna stávala živá legenda Kopanic. Už za první republiky za ním přicházeli sběratelé písní. Mezi prvními Joža Černík. Když po druhé světové válce začal vzrůstat rozvoj kroužkového hnutí a sílil zájem o folklórní dědictví, proudili do Vyškovce odborníci i nadšenci lidového umění. Z Uherského Brodu přijížděl doktor Pavelčík, z Brna Slávek Jakubiček, ze Strážnice Slávek Volavý a z Uherského Hradiště Jaroslav Staněk. Ti všichni přijížděli zejména za muzikou. Za tancem zase přijížděla k Františkovi Zdenka Jelínková z Brna. A nověji z jeho baladické tvorby čerpal etnograf Pavel Popelka z Uherského Brodu (sdělení pí Kubínové), jeho životním osudem se zabýval Jiří Jilík.

František Šopík tančil skvěle, a proto jej při tanci také mnohokrát maloval akademický malíř Aleš Černý. Za Františkem však přijížděli mnozí další – Luboš Málek, studenti národopisu, muzikanti, umělci, vzdělaní lidé, kteří chtěli poznat charismatickou osobnost Františka Šopíka.

František se dočkal i zasloužené slávy – tancoval ve Strážnici i v zahraničí. Jeho umění bylo zachyceno televizními kamerami, o jeho hudebním i tanečním stylu psali renomovaní odborníci. František Šopík vystupoval i na Hornáckých slavnostech ve Velké nad Veličkou. Vždy se však nesmírně rád vracel do rodného Vyškovce, do chalupy pod Kykulou ke své milované ženě a do nádherné přírody Bílých Karpat.

František Šopík – Pěsničkový král Kopic, zpěvák, muzikant, tanečník a lidový básník zemřel v pětasedmdesáti letech. Jeho věrná žena odešla za rok poté...

S mužem, který nám může být pro svou pracovitost a talent vzorem i inspirací, se rozlučme jeho čtyřverším:

*„Zbohém ostávajte, vyškovské chodničky,
nebudú vás šlapac ty moje nožičky.
Nebudú vás šlapac ani po vás chodzic,
keby sa tam malo strjebro, zlato rodzic.“*



Z Veselí do Bojkovic přes Bílé Karpaty, II. část

Mirek Dostál

Je ráno druhého srpnového dne, máme za sebou první den našeho putování po Bílých Karpatech, trochu nás pálí chodidla. Vždyť včera jsme urazili kolem dvaceti km z Veselí přes Radošov, Hroznovou a Tvarožnou Lhotu až do Radějova, kde jsme zakotvili v ubytovacím zařízení Lučina – ale již s prvními paprsky slunce se nemůžeme dočkat, až opět vyrazíme za novými zážitky.

Máme naplánovaný výstup stráněmi Vojšických luk na hlavní hřeben Karpat, dále přesun po hřebeni až nad Kuželov, do kterého máme sestoupit kolem větráku, abychom se nakonec ubytovali v penzionu „U větrného mlýna“. Tato etapa nebude příliš náročná co se týče její délky, protože plánujeme návštěvu u rodiny Prášků z Hrubé Vrbky, se kterou udržujeme dlouhodobě přátelské styky.

Tak nějak bych popsal své ranní pocity, neboť probuzení při vdechnutí čistého karpatského vzduchu ukazovalo opět na nádherný den.

Na túru jsme vyrazili hned po snídani a ještě za ranní rosy jsme kráčeli údolím Radějovky k rozcestníku Trasviska, kde jsme opustili pohodlnou cestu a kopřivovým mlázím vyrazili přímo k ostrohu Čertoryje, na jehož svahu je dislokována Národní přírodní rezervace Čertoryje, Vojšické louky. Už samotný název Čertoryje je zajímavý svým vznikem ze spojení slov čert a ryje, čili čert tu ryje. Tento název, jak jsem se později dočetl, vznikl na základě nestability podloží s četnými erozními jevy a sesuvy půdy, které dříve lidé přisuzovali čertu. Na území se nachází pramenné výchozy a občasné mokřady s mělkými slatinami, které podporují mnohotvárnost zdejší přírody. I když jsme nenavštívili Vojšická luka v době vrcholu květu, přesto



je zdejší krajina jednou z nejúžasnějších oblastí plnou pohledů na dramaticky vyhlížející přírodní krásy. Soliterní dubiny, javořiny proktnuté menšími či většími skupinkami rozeklaných dřevin, ať již živých, či odumřelých stromů a keřů. A mezi tím rozlehlé plochy travin původního karpatského složení. K naší smůle jsme nemohli obdivovat pověstné divoce rostoucí orchideje - jednak kvetou od května do července a jednak jsme zastihli louky převážně již posečené. V této souvislosti bych se rád zmínil o způsobu sečení luk nejen

v oblasti Čertoryje ale obecně i v jiných ekologicky významných lokalitách Karpat. Pro obnovu původní travní vegetace se louky sečou v několika etapách tak, aby docházelo k přirozenému vysetí původní květeny a tím i k postupné obnově květných luk, které byly poškozené necitlivě zaváděným intenzivním hospodařením v době budování komunismu.

Mírným stoupáním jsme kolem deváté hodiny dorazili na hlavní hřeben Karpat a cestou vedoucí po nově vytvořené hranici mezi Českem (příšerný název) a Slovenskem pokračovali v putování přes bučinu hory Kobyla (545 m.n.m.), napravo jsme míjeli luka Slovenských Kopanic, abychom za žhnoucího srpnového slunce konečně dorazili nad Kuželov na místo zvané „U tří kamenů“.

„U tří kamenů“ je se-dýlko ležící mezi Kobylou a vrškem Stráň. Je to místo opředené pověstmi a legendami. Nacházejí se zde tři opracované trojboké žulové kameny, které také daly tomuto místu název. Kameny z 18. století označovaly



důležitý hraniční bod - trojmezí, který určovalo rozhraní bývalých panství Lichtensteinů, Magnisů a Uher. Na nejmenším z nich je zřejmý nápis „Salvis regni limitibus“, označující hranici panství. Místo působí opravdu tajuplně. V r. 1710 zde byli jednotkou husárů obklíčeni a postříleni zbojnící vedení Martinem Polčákem, kterého pak za zboj neminul krutý trest. Byl popraven rozčtvrcením. Snad za spásu jeho duše se na místě nachází dva dřevěné kříže.

Od „Třech kamenů“ scházíme krajem kukuřičného pole ke kuželovskému větrnému mlýnu a od něj pak přímo do Kuželova, kde máme zajištěné ubytování v penzionu stejného jména. Cestou však ještě vyrušíme divočáka, který funí v kukuřici docela blízko. Přiznám se, že jsem se bezděky podíval, na který strom by se dalo uniknout v případě, že by se zvíře rozhodlo na nás zaútočit. Žádný vhodný

jsem však nenašel a „kančisko“, jak by asi řekli místní, se naštěstí rozhodlo pokračovat v likvidaci produktů zemědělské činnosti člověka.

O kuželovském mlýně by se dalo povídat mnoho. Já jej mám spojen s krásnou vzpomínkou přivítání Jana Miroslava Krista s „panem rídícím“ Františkem Okénkou v r. 2002, kdy Slovácký krúžek pořádal osvětový zájezd po Horňácku. Tehdy si oba pánové stiskli ruce na přivítanou a Jan Miroslav Krist pronesl nezapomenutelnou větu: „ Su rád, že ňa vidíš“. Následovala prohlídka větráku s výkladem pana rídícího oživeným historkou „ Jak jeli tetka kupovat synkovi botky na Myjavu“.

Protože na „větráku“ (jinak kuželovskému mlýnu Horňák neřekne) pravidelně zakončujeme návštěvy horňáckých slavností, nechali jsme jej tentokrát za sebou, abychom kolem druhé odpoledne konečně zakotvili v Kuželově a Hrubé Vrbce, kde jsme příjemně strávili zbytek dne a nabrali sil na další etapu: přes hory doly na Velkou Javořinu a dále dolů do Květné u Strání, kde jsme hodlali přenocovat v ubytovně místní tělovýchovné jednoty.



Ze Slováckých pověstí – XI.

O žlabu

Blatnice pod sv. Antonínkem

Mezi Střečkovým kopcem a sv. Antonínkem je žlab, jehož vznik vysvětluje tato pověst:

Na konci žlabu je studánka a v té za dávných časů přebývali čerti, topíce si pod velikým kotlem, který byl plný dukátů. Dukátů se mohlo dostat každému smrtelníkovi - a kdo by po nich netoužil? – jen se musel čtrnáct dní modlit a za tu dobu se nesměl usmát, ať se kol něho dělo cokoliv.

Na poklad dostal zálsusk také jeden bohatý Blatničan, i šel si pro něj. Modlil se již několik dní, neznal úsměvu, až desátého dne se zasmál – radostí, jak bude bohatý. Ale v tu chvíli čerti překloupili

kotel a z něho se hrnuly roztavené dukáty, rvouce žlab a unášejíc s sebou i starého lakomce. Strýc volal o pomoc, že ho zlato pálí, ale čerti se jen smáli. A za chvíli se propadli do země s dukáty i se strýčkem a od té doby jich už nikdo nespátřil. Památkou po nich zůstal jen ten vyrvaný žlab.

Dodala J. Lacinová

(Literatura:

ŽARDECKÝ, Jiří, Slovácké pověsti, Arca JiMfa, Třebíč 1998)



Vzpomínky na KPLU – V. – Dokončení

Jan Třetina

Prvním souborem, který vystoupil v klubu na Šumavské, byl soubor Konopa z Ratíškovic, omylem minule uvedený jako poslední v Unionu. Velký úspěch mělo vystoupení souboru Danaj z ÚLU ze Strážnice s písněmi a tanci ze strážnického Dolňácka. Primášem cimbálové muziky byl Martin Gajda, vedoucím souboru Ing. Milošlav Hrdý a dramaturgem Dr. Jiří Pajer (autor publikace o osobnosti zpěvačky Marie Procházkové).

Podzimní klubové večery zahájila cimbálová muzika Viléma Zahradníka z Uherského Hradiště, která vznikla v roce 1953. Koncem 60. let do ní přišla skupina hudců s primášem Josefem Kučerou z Velké nad Veličkou, která obohatila repertoár o folklór Hornácka. Program doplnily 4 taneční páry souboru Brozané s vedoucím Dr. Věroslavem Blahutkou. Po několikáté se v klubu představil soubor Javorník z Klubu školství a kultury v Brně s folklórem Valašska a Moravských Kopanic. Vedoucím souboru byl Antonín Škára a uměleckými vedoucími Olga a Jiří Tesauerovi. Poprvé jsme uvítali soubor Lipina z Vracova, vystupující v originálních vracovských

krojích. Zpracovával méně známé oblasti Bzenecka a Osvětimanska. Primášem byl Miroslav Glac a vedoucím Pavel Klubus. Rok 1990 byl ukončen vánoční besedou s cimbálovou muzikou Varmužů a taneční skupinou z Mistřína.

Rok 1991 zahájil soubor Žerotín ze Strážnice, čerpající z lidových zvyků strážnického Dolňácka, doprovázený muzikou s primášem Pavlem Múčkou. Vedoucí souboru byl Jiří Novák, umělecká vedoucí Danuše Adamcová. V tomto roce oslavil 50 let činnosti soubor z Kyjova, který je pokračovatelem kyjovského Slováckého krúžku. Vedoucím souboru byl Milan Pokorák, organizačním vedoucím Zdeněk Langášek, vedoucím muziky Jiří Petrů s primášem Petrem Petrů. Po téměř 10 letech jsme se setkali se souborem Lúčka z Kudlovic, který se uvedl s folklorem z Uherskohradištska a Osvětimanska. Vynikající je jeho mužský sbor s vedoucími Františkem Hrnou a Miloslavem Hrdým.

Další soubor byl stejného jména Lúčka, ale tentokrát ze Svatobořic, který čerpal z folkloru jižního Kyjovska. Soubor doprovázela cimbálová muzika Miroslava Uříčáře s primášem Ladislavem Pavlušem a sólistkami Gabinou Brunclíkovou a Janou Kyselkovou. Opětovně v brzké době vystoupil v klubu soubor Javorník na přehlídce nejlepších valašských odzemkářů. Vedoucím souboru byl Karel Mífek, primášem Mirko Otáhal. Rok byl ukončen vánočními zvyky z Hornácka se souborem Lipovjan z Lipova. Vedoucím byl Ladislav Jagoš, jeden z vítězů verbířů ve Strážnici.

V r. 1992 po dlouhé době byl představen český folklór souborem Karmazín z Pardubic v programu Kalendarium – procházka českými lidovými zvyky. Primáškou muziky byla Iva Dostálová-Novotná a manažerem Aleš Mokren. Po téměř 10 letech se představil celý soubor Břeclavan s vedoucím a primášem Jožkou Kobzíkem, když před 5 lety zde vystoupila jen cimbálová muzika se sólisty.

Slavnostním představením ke 40. výročí vzniku vystoupil soubor Olšava s vedoucím a primášem Lubošem Málkem.

Již potřetí byl uvítán v klubu soubor Kunovjan, který měl předcházející vystoupení před 5 lety. Podzimní klubové večery zahájil soubor Kopaničár ze Starého Hrozenkova, který vznikl již v roce 1947. Uvádí výhradně folklór z Moravských Kopanic. Organizačním vedoucím byl Josef Kubaník, uměleckou vedoucí Marie Rapantová, primášem Jan Rapant.

Podluží patřil další večer, a to na počest Fanoše Mikuleckého, o jehož díle a životě promluvil básník Jindřich Uher. Lidové písně Fanoše Mikuleckého jsme slyšeli od sólistů souboru Břeclavan s doprovodem cimbálové muziky Jožky Kobzíka. Národopisný region Valašska nám představil soubor Májek z Brna s vedoucím Milanem Zelinkou. Rok byl ukončen opět vánoční besedou se souborem Kašava z Lukova. Uvedl vánoční hry a zvyky ze západní části Valašska a Luhačovského zálesí. Vedoucím byl PhDr. Karel Pavlišník a primášem Petr Král. V r. 1993 jsme po 6 letech shlédli opět soubor Velička z Velké nad Veličkou s folklorem Horňacka z okolí velickovrbeckého a súchovsko - novolhotského. Vedoucím souboru byl Jiří Šácha a cimbálové muziky Jaromír Miškeřík. Po 5 letech se představil soubor Klas z Kralic na Hané, zpracovávající folklór z Prostějovka s vedoucím Janem Kadlecem starším. Pro nemoc jsem se v tomto roce dalších klubových večerů neúčastnil. Ukončení KPLU při OKVS Brno I bylo oznámeno v Krúžkozoru, občasníku Slováckého krúžku – zvláštní číslo 23 z 1. března 1994, kde se uvádí: Pořadatel OKVS Brno I z finančních důvodů od pořádání dalších akcí ustupuje a ujímá se jich Slovácký krúžek.

Na závěr zde musím poděkovat a vyzvednout záslužnou činnost zakladatele Klubu přátel lidového umění Jaroslava Juráška i jeho pokračovatele Jana Miroslava Krista, který KPLU převedl pod

křídla Slováckého krúžku. I když oba již nejsou mezi námi, jejich činnost nezůstává jen v našich vzpomínkách, a činností našeho krúžku se snažíme být jejich pokračovateli.



Děkuju, Jožko

František Kašník

V roce 1951 byly v Hlohovci Bartolomějské hody, na nichž jsem se setkal s přítelem mého otce, tehdy obvodním veterinářem Milošem Janulíkem. Tomu jsem se svěřil, že jsem byl přijat do Brna na techniku, ten mně zase řekl, že bych měl chodit do krúžku, tam že najdu primáše Jožku Kobzíka. Já jsem jej neznal a ani jsem nevěděl, že něco jako krúžek existuje. Ještě mně Miloš řekl, že se schází jednou za měsíc ve středu u Tří kohoutů. Někdy v říjnu jsem tedy šel do krúžku a vyhledal Jožku Kobzíka, který spolu s Lubošem Holým stál v čele cimbálové muziky, před kterou jsem se ocitnul poprvé. Ti oba se na popud Jožky domluvili, že budu dělat přijímací zkoušku ze zpěvu a verbuňku. Sám doposud nevím, zda někdo přede mnou a po mně tento proces podstoupil. Zřejmě šlo o recesi, při které se oba očividně bavili. Po písni „*Ked sem išél okolo vrát . . .*“ a verbuňk na píseň „*Jak ten ftáček pěkně spívá . . .*“ zavolal Luboš: „*Vitaj, Janulíku.*“ A tak jsem byl díky Jožkovi přijat do krúžku. Do krúžku, který se mně zpočátku jevil jako heterogenní etnografická společnost, se kterou jsem se obtížně sžíval, neboť můj otec za Slováka považoval jen toho, kdo má oblečené červenice. Díky Jožkovi, který byl již zkušeným krúžkařem, jsem postupně pochopil, co to je Slovácko, ale taky jsem pod dohledem Jožky musel na sobě pracovat, abych splnil jeho představy. Díky Jožkovi jsem se taky dostal do aktivního dění v krúžku, do blízkého a kamarádského vztahu s řadou již tehdy osobností Slovácka, se kterými stálo a ještě stojí za to udržovat styk všeho druhu.

STRÁŽNICKÁ KLENOTNICE

LIDOVÁ TVOŘIVOST, ŘÍJEN 1954

Zdenka Jelínková

Párové tance shora zmíněné byly doplněny mužskými tanci, hlavně verbuňky a odzemky. To, co platilo o stylu a rázů párových tanců točivých, platí snad ještě ve zvětšené míře o verbuňkách. Jaký rozdíl byl ve stylu, výrazu a provedení například u verbuňku podlužáckého, rozmáchlého, bohatýrského, zatančeného skvěle F. Kašníkem z Hlohovce

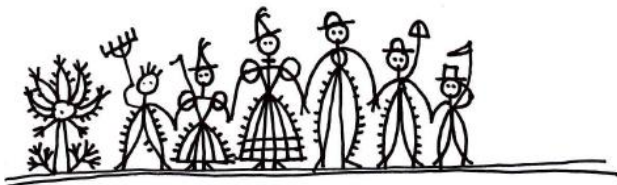


31. Cífra: tlesnutí na patu při výskoku.

Pozn. redakce: Článek „Děkuju, Jožko“ dodal čestný člen našeho krúžku, ing. František Kašník a doplnil jej citovanou recenzí Zdenky Jelínkové, uvedené včetně fotografie, která jej zachycuje v typické cifře, při které se tanečník ve výskoku tleskne na patu.



Folklórní (i jiné) akce



V dobrém sme sa zešli aneb ohlédnutí za Mezinárodním folklórním festivalem Brno 2016

Hana Dostálová

Jak ten čas letí – rok se s rokem sešel, opět přišel konec srpna 2016 a s ním Mezinárodní folklórní festival. Letos jsem bohužel byla

jedinou zpěvačkou, která se účastnila tradičního průvodu v pořadu Roztančené město. Je to škoda, průvod byl krásný, utužily se přátelské vztahy v krúžku, užili jsme si i legrace, když po Masarykově ulici ujížděla „starožitná“ tramvaj plná krojovaných zpívajících krúžkařů.

Na festivalu letos krúžek vystupoval vydatně – na náměstí Svobody v rámci profilového vystoupení, profesionálně konferovaného Liborem Janem – bohužel ta nejlepší čísla nám dost tvrdě „uťal“ vedoucí souboru Valášek. Ženský sbor pak zpíval v programu Na cestě poslední, který se konal v Etnografickém ústavu „U šlechtičen“. Nechyběli jsme ani při večerním vystoupení na Nové radnici v programu Bylo nás, bylo nás.

Spolek se svého úkolu zhostil se ctí za vydatné podpory muziky v čele s primášem Pepou Pokorným. Musím též ocenit, jak bravurním způsobem si poradila s nepřítomností tanečníka – sólisty do nedělního závěrečného programu Romana Ningerová. Nelenila a na tanec Kulibaj povolala „do zbraně“ vynikajícího tanečníka z 90. let Lukáše Rotrekla. Když jsem jej uviděla na pódiu při zkoušce před vystoupením, zírala jsem jak Jiránkův králík, a stejně tomu bylo i při vlastním vystoupení, kdy byl jeho výkon navíc podepřen tanečním uměním jeho partnerky a stálice krúžku Romany Ningerové. V tu chvíli jsem si řekla: „Pořád je mistr, důstojný odchovanec Jana Miroslava Krista.“

Již zakrátko budeme opět účastníky dalšího ročníku Mezinárodního folklórního festivalu 2017, jenž bude navíc významný tím, že na něm vzpomeneme nedožitě 85. narozeniny jeho spoluzakladatele a významné vůdčí osobnosti krúžku Jana Miroslava Krista. Nezbývá mi tedy než popřát prezidentovi festivalu a blízkému příteli pana Krista Milanu Zelinkovi pevné zdraví a ocelové nervy, nechť nadále zůstává obklopen nadšenými šilenci, kteří jsou ochotní obětovat folklóru vlastní čas i síly.



Slováček v jarních dnech

Eliška Martinková



Slováček se celý půlrok aktivně účastnil několika vystoupení a soutěžních přehlídek, o kterých bych Vám teď ráda napsala.

V únoru jsme byli pozváni do Etnografického muzea, kde se dne 15.2. konal společenský večer pro účastníky V. mezinárodní konference České

asociace orální historie. Vystupovaly zde tři nejzkušenější páry ze Slováčku za doprovodu muziky. Děcka z trojky zde předvedla tance z Kopanic, ze Súchova, z Veselí a ze Strání. Obecenstvu se to moc líbilo a zpívalo dokonce i s námi některé známé písničky. Po vystoupení nám bylo nabídnuto výborné občerstvení.

Soutěže Černovický zpěváček, která se konala v neděli 26.3., se zúčastnily čtyři dívky a dvě z nich – Rozálie Kovárníková a Zuzana Kroutilová – se umístily na krásných druhých místech. Moc šikovné holky.

Malé děti ze Slováčku I. za doprovodu muzičky soutěžily začátkem dubna v oblastním kole přehlídky dětských souborů, která se konala jako tradičně v sále na Charbulové 3 v Brně. Nacvičily si pásmo o dráteníčkovi. Porota děti moc chválila, že jsou již dobří tanečníci, ale na postup do dalšího kola to bohužel nestačilo.

Naši nejmenší Slováčci z přípravky si 20.4. poprvé na Jundrovské voničce vyzkoušeli, jaké to je tancovat na pódiu před zraky svých maminek a tatínek, ale i před spoustou dalších cizích diváků. Zvládli to na jedničku. Za skvělý výkon nejmenších je také zodpovědná muzička, která je přitom doprovázela a trpělivě s nimi

trénovala na nácvičích a soustředěních.

Po vydařených předešlých soustředěních na Hálově mlýně se opět chystáme „Veselé“ soustředění uskutečnit, a to o víkendu 2.6. - 4.6. Sjedou se tady děti ze všech složek Slováčku, ti nejmenší i s rodiči a budou společně nacvičovat a pilovat nová pásma, ale především hrát hry a bavit se. Ti starší budou muset asi víc trénovat, protože je poslední týden v červnu 24.6.- 1.7. čeká zájezd do Itálie do Berceta v Parmě. Budou zde také folklórní soubory z ostatních zemí a našim úkolem bude navzájem si trochu přiblížit kulturu, tradiční jídla, zvyky zemí, ze kterých pocházíme. Už se moc všichni těšíme.

Závěrečné vystoupení celého souboru, na které jste všichni srdečně zváni, se koná v úterý 6.6. v KD Rubín, kde uvidíte všechny tanečnický a tanečnice ze Slováčku a předvedou vám nová pásma, která se za ten celý školní rok naučili.



Fašanku, fašanku, už je ťa namále

Hana Dostálová

Dne 28. února 2017 se již poněkolkáté konal celobrněnský fa-



šank, kterého se letos opět účastnilo několik souborů – Májek, Lučina, Valášek, Šafrán, Komíňáci, ze Slováckého krúžku pak mladá chasa a mužský sbor, tradičně doprovázený harmonikářem Stanleym (Standa Kříž), někdejší tanečnickem spřáteleného souboru Pořana.

Ženský sbor krúžku se tentokrát podílel na akci výrobou sladkých i slaných

pochutin a obsluhováním fašancárů v Etnografickém ústavu U šlechticů včetně podávání pálenek, které dodali naši tanečníci.

Děvčata událost pojala ve velkém stylu – pamlsky připravily i ty z nás, které nebyly přímo účastny dění. Budiž jim za to dík. Nemohu se přímo vyjádřit k programu, nebyl prostor pro jeho sledování – fašancáři chodili jeden za druhým, takže jsme musely pěkně kmitat. Po pochování basy pak někteří z našeho spolku pokračovali v družné zábavě, popíjení a hodování „U šlechticů“.

Celou akci hodnotím jako velmi příjemnou a vydařenou a doufám, že tomu bude stejně i v roce příštím.



Brněnský fašank zakončilo pochovávání basy v podání Slováckého krúžku

Andrea Gabrielová

Brno – den před Popeleční středou se tradičně nese v duchu zábavy a radosti, ale i smutku. Oslava končící zimy a příslibu přicházejícího jara je období plné barev, masek, tance, zpěvu a samozřejmě dobrého jídla a pití, zároveň je to však také poslední veselí před postním obdobím. Pochováním basy končí fašank a začíná čtyřicetidenní půst, jenž trvá až do Velikonoc.

Poslední sbohem jsme base dali i v Brně, smuteční mši pod vedením Slováckého krúžku v Brně jsme se rozloučili s oním nezbytným nástrojem každé cimbalové muziky. Knoty pohřebních svíček zaplály, poslední štamprle byly vypity a ze všech stran se linul nářek nad nebožkou basou. Dokonce i neposedné masky, jejichž reje bylo plné náměstí, ustaly ve svém poťouchlém pošklebování a všichni jsme vzpomínali na ty chvíle radosti, které jsme s naší basou prožili.

Velkolepý pohřební kar si zasloužila, vždyť ještě ten den se s námi radovala, hrála a povzbuzovala desítky krojovaných, medvědy, slamáky, koně, husary a všechny přítomné do zpěvu a tance. Zkrátka si naplno užívala fašanku s vědomím, že je to na dlouhou dobu poslední den nespoutané veselosti. Centrem Brna se tak celé

odpoledne a večer linuly tóny lidových písní a folklórní soubory rozdávaly radost na všechny strany.

Ve stejném duchu se nesla i vystoupení brněnského Slováckého krúžku, která všem divákům předvedla tance z Bystřice pod Lopeníkem, chlapi ztvárnili Bobkovníky, načež společně s děvčaty zatančili Našské. Série představení odstartovala v Dietrichsteinském paláci, pokračovala před Starou radnicí a na pódiu na náměstí Svobody a zakončena byla v Paláci šlechtičen. Sukně vířily, radostný zpěv se ozýval do daleka a každá ruka, pokud nepatřila ke zrovna tančícímu tělu, držela pohárek vína či gořalky. Dobré jídlo, potlesk široké veřejnosti a úsměvy na všechny strany, tak vypadal poslední únorový den: nejen ukončení období veselosti, ale zejména příslib brzkých jarních dnů provoněných květinami a slunečními paprsky.



Tradiční První pátek ve Zlíně

Martina Nakládalová

Po jednáních vedených našim prvním stárkem Štěpánem Forelem a Eliškou Kroulíkovou na naší straně a panem Janem Mičkou na straně Vonice 80 ze Zlína vyrazili 3.3.2017 členové Slováckého krúžku v Brně na vystoupení a přátelskou besedu do Zlína. Tato akce se tak stala první vlašťovkou v předpokládané spolupráci Slováckého krúžku v Brně a Vonice 80 ze Zlína.

Samotnému Prvnímu pátku předcházela taneční seminář Hornáckých sedláckých v pořádání souboru Vonica 80, na který vyrazilo 7 párů taneční složky, aby si rozšířili taneční obzory a mohli porovnat vyučované styly a formy Hornácké sedlácké s tím, jak ji znají.

Besedu zahájil bohatý kulturní program s vystoupením obou souborů, na úvod se představil se svým pásmem domácí soubor Vonica 80, a pak přispěli svými vystoupeními tanečníci, zpěvačky a zpěváci Slováckého krúžku v Brně a svými zpěvy Devčice z Vonice a Mužáci ze Zlína. Vystoupení se líbila a sklídila zasloužený potlesk

od všech diváků.

Po vystoupení se rozproudila správná beseda u cimbálu. Zatancovat, zazpívat a zahrát si mohl každý, kdo měl chuť.

Odjezd se nesl v přátelském duchu, nechyběla slova chvály a také plánování další spolupráce. Takže nám zbyla nejen vzpomínka na příjemný společný večer zúčastněných souborů, ale také se můžeme těšit na to, že se s našimi novými přáteli ze Zlína setkáme na naší listopadové besedě.



Z kulturních akcí ženského pěveckého sboru Slováckého krúžku

Hana Dostálová

Dne 28. března 2017 jsme se na pozvání sklářské výtvarnice Alice Dostálové zúčastnily vernisáže v Galerii Blansko. Akce měla název „Z proutí a perníku“ a představili se na ní dva výtvarníci – perníkářka paní Ája Kadlecová a košíkář pan Ivan Soška. Na vernisáž nás vezl náš již „dvorní šofér“ Pepíček Linhart, jelo nás celkem sedm – „šéfová“ Yvona Janošíková, Milada Poláková, Marcela Linhartová, Zdena Kristová, Alenka Janíková a moje maličkost. Tato komorní akce měla velmi příjemnou atmosféru včetně skvělého pochoštění z rukou Alice Dostálové, bonusem navíc pak byli milí účastníci vernisáže se zájmem o vystavené předměty i náš zpěv. Byla jsem vskutku překvapená, jak zážračné věci lze upéct z perníku – ať už to byla tradiční velikonoční vajíčka, perníkový beránek nebo kachnička s mláďaty. Rovněž mě upoutaly košíky a ošatky upletené z různobarevného proutí.

Paní perníkářka se s námi podělila o své umění, z tabule si návštěvníci mohli opsat recept na její perníčky.



Ájiny perníčky:

Hladká mouka T 650 1 kg, cukr moučka 30 dkg, 2 lžičky sody, 4 lžičky perníkového koření, 2 lžíce kakaa, 5 vajec, 10 dkg másla, 20 dkg medu.

My zpěvačky jsme vítaly hosty již zpěvem u vchodu do galerie, následně v rámci vernisáže jsme zapěly dvě naše pásma, ale veselá společnost, dobré víno a nálada udělaly svoje – poté jsme již zpívaly jako o závod jednu písničku za druhou.

Příjemný podvečer navodil velikonoční atmosféru, kdy jsme se již předem začaly těšit na naše další vystoupení, tentokrát u Alice v galerii Skleněnka na velikonoční neděli.



Velikonoce ve Skleněnce

Hana Dostálová

Dne 16. dubna 2017 na pozvání výtvarnice Alice Dostálové odcestoval ženský sbor do vesnice Březina u Tišnova, aby svým zpěvem podpořil sváteční atmosféru již tradičně



pořádaných velikonočních trhů. Na „místo činu“ nás odvezl opět Pepíček Linhart, který se navíc akce účastnil i jako druhý zpěvák vedle Mirka Dostála. Rovněž svatý Petr nám byl nakloněn, počasí se vcelku vydařilo, takže jsme se nemusely uchýlovat příliš pod střechem a zpívaly jsme na střídačku se souborem Májek na dvoře statku Alice Dostálové, před vraty i v prostorách obecního úřadu, kde „úřadovaly“ malérečky kraslic a jiné výtvarnice. Vynikajícím nápadem pak byla prezentace hornáckých krojů prostřednictvím naší krojové odbornice Marcelky Linhartové, která představovala přítomným divákům jednotlivé krojové součásti přímo na účinkujících.

Velký dík patří i Alici, která se jako vždy projevila coby štedrá a milá hostitelka a nasýtla nejen naše duše prostrednictvím výtvarných predmetů, ale i naše žaludky díky výbornému guláši a jiným pochutinám.



Oslavy v Bratislavě

Zdena Kristová



23. dubna 2017 slavil Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě 95 let svého trvání. Na oslavy nás z Brna odjelo pod vedením pana starosty Václava Štěpánka 14 zástupců jednotlivých složek a súdné stolice. Akce se konala v nám známém prostředí Dopravstavu. Zahájena byla tradičně zpěvem písně „Není lepší jak v nedělu“ a „Skalica je pěkné město“. Rychtár Petr Fajkus promluvil o vzniku a historii krúžku. Po gratulacích zástupců z Prahy a gratulaci a předání vzorků moravských vín a pamětního listu naším starostou a krojovaným prvním stárkovským párem nám v krátkém programu předvedli Bratislavané tance a písně ze svých programů. Vynikající mužský sbor, obdivuhodní tanečníci a zpěvačky. Muzika, ač bez primáše - ze zdravotních důvodů nehrál, ale pečlivě připravil party - hrála tentokrát ve velkém obsazení. Další čas byl naplněn, jak jinak, než zpěvem a tancem. A co bylo podstatné, opět jsme se po čase sešli s našimi dobrými přáteli z bratislavského a pražského krúžku, popovídali, zazpívali, zavzpomínali, dobrého vína popili, a těšíme se na další setkání třetí říjnovou sobotu, tentokrát v naší režii, ve Starém Městě.



Černovický košt slivovice

Yvona Janošíková

Nepamatuji, že by se Ženský sbor SK Brno někdy aktivně zúčastnil podobné víceméně mužské akce, ale pozvání od Spolku přátel slivovice Černovice (v němž je organizováno kromě mužské převahy také 16 žen) bylo tlumočeno naší členkou Majkou Charuzovou už někdy koncem letošní zimy. Žádné váhání nenastalo, příležitosti k prezentaci v té době nebylo a avizované setkání s autentickým zpěvem mužského sboru z Bánova tamtéž bylo přesvědčivé.

V počtu 7 jsme si tedy zkusily konkurovat v neděli odpoledne dne 7. května 2017 v restauraci Slunečnice rušnému provozu koštu (v místě jsme již kdysi vystoupily se samostatným programem s muzikou Sylván). Příjemné uvítání hlavním organizátorem JUDr. Lubomírem Zálešákem knižními dárky, drobnými koštovačkami ve slaměném závěsu, pohoštěním a hlavně jeho autorskou drobotinou 60ti sebraných slováckých vtipů nás slibně pěvecky motivovalo.

Autobus pak vyklopil 15 bánovských zpěváků, kteří se hned prezentovali ještě venku bohatýrským zpěvem s harmonikovým doprovodem. Trošku nás to převálcovalo, ale o to větší odhodlání vlilo do nás.

Pěvecké zahájení koštu bylo po delším pořadatelském úvodu netradičně svěřeno našim pijáckým písním z Hornácka. Přeplněný stůl se 126 vzorky různých pálenek byl poté hlavním středem zájmu.

V kategorii slivovic byl nejvýše oceněn vzorek člena chasy našeho krúžku Karla Gustava, prostřednictvím Zdeny Kristové mu měl být předán diplom a dárek.

Bánovské zpívání hřmělo průběžně s přestávkami a zprvu pro nás neznámými krásnými písněmi. Naše převážně tématické zpěvy to střídaly a dokonce si zjednaly i potřebné ztišení účastníků. Zlatým bodem programu pro sbory však byly přestávky ve společném salonku, kde spontánně vytrysklo s velkým oboustranným zájmem pěvecké soutěžení a pak i společný zpěv, který se přenesl posléze i na veřejný prostor. Osobní kontakty přinesly pak také potenciální zájem

o vzájemné příležitostné pozvání do našich domovských veřejných besed.

Hold absolutnímu vítězi vzorků – hruškovici 2015 – jsme vzdaly večer něžnou písní V širém poli hruštička za pozorného poslechu obecenstva. Rozloučení obou sborů a posluchačů bylo předem vymyšleno zpěváký a doklad toho je text písně, ve které jsme se za jejich vydatné pomoci rovněž uplatnily:

Tá naša trnková

- 1) *Znám ťa hrozně dlúho, celý život snad,
mám ťa plné humno, celý trnek sad.
trvalo to dlúho, než zarodilas,
málem deset rokú, než byl prvni kvas.*
- 2) *Každé ráno vstávám, ty si klidně spíš
naději si dávám, že snad zarodiš,
trápím sa a nevím, co si myslet mám,
náhle tady stojím, tebe objímám.*

*R: Ty si má trnka, ty si můj strom,
ty ňa podepřeš, až půjdu dom,
ty si má trnka, tebe chcu mít,
ohnivý nápoj z tebe chcu pít.*

Zapomenuté osobní věci v šatně obětavě sesbírala po spěšném odchodu ostatních Hanýžka a předala ještě na zastávce autobusu v Černovicích. Nemyslím, že to bylo ovlivněno košťováním, spíše euforií z tohoto krásného odpoledne.



Vinařovo okénko

Letošní XV. košť vín v krúžku

Mirek Dostál



Opět po dvou letech pořádal Slovácký krúžek v organizaci „chuapú“ z mužského sboru již tradiční v pořadí XV. košť vín. Na košť se podařilo shromáždit 136 v převážně většině velmi kvalitních vín od mnoha subjektů nějakým způsobem spjatých s našim krúžkem. Organizace košťu byla oproti předchozím rokům velmi náročná. Jeden důvod bylo pořádání v nových prostorách krúžku, které vyžadovalo složitou logistiku. Sběr vzorků a bodování probíhalo

v prostorách KD Charbulova 2, vlastní košť v prostorách MK klubu na ulici Vlhká. Problémy činilo zajištění přístupu do KD Charbulova, uschovávání vzorků i jejich přemísťování, zrovna tak likvidace po výstavě a zejména v důsledku souběhu s velikonočními svátky absolutní nedostatek času na zpracování katalogů i na přípravu bodování.

V této věci je nutné se zamyslet nad systémem pořádání košťů v příštích letech. Na druhou stranu je nutno ocenit poměrně dobrou



Dnes již historické složení mužského sboru - druhý zleva Zdenek Kotas, který je považován za zakladatele krúžkařských košťů. Archivní foto.

masivní propagaci, snahu o zapojení se nejenom členů sboru, ale i chasy. Návštěvnost byla nad očekávání dobrá, což dle mého názoru bylo způsobeno i tím, že jsme opustili zastaralý lístkový systém nalévání. Také zájem o vína byl poměrně velký a myslím si, že si návštěvníci přišli na své.

Nezbývá než poděkovat všem, kdo jakýmkoliv způsobem přispěli ke zdaru košťu, vzpomenout na ty, kteří byli u jeho počátku a popřát krúžku, aby ten příští, již XVI., byl ještě úspěšnější.



Fotoreportáž z akcí (i z archivu)



První dvě fotky dodal z archivu r. 1987 Ujo Fajo. Na první je J. Měřinský a M. Pučalíková , na druhé M. Vymazal, dole z letošního vystoupení ŽS v Březině- to velké kolo je největší mrskačka neboli tatar na světě. Foto: M. Dostál



Slovácký krúžek v Brně



*Velikonoce – nahoře: pohledy z vystoupení v galerii Skleněnka v Březině u Tišnova, dole: bodovací komise XV. krúžkařského koštu
Foto: M. Dostál*

Slovácký krúžek v Brně

J. Donné právě obdaroval krúžek na košť a má z toho radost. Foto: M. Dostál



Nahoře vpravo: chasa na dubnové besedě s koštěm vína. Dole vpravo: Z. Bravenec oslavil 60 let a vypráví o svém vstupu do řad krúžku. Foto: Š. Štampel



Nestárnoucí Ujo Fajo při vystoupení v slavkovském zámku 17.5.17. Foto: Z. Farkaš



Receptář

Pohanková kaše na houbách (Kozojídky)

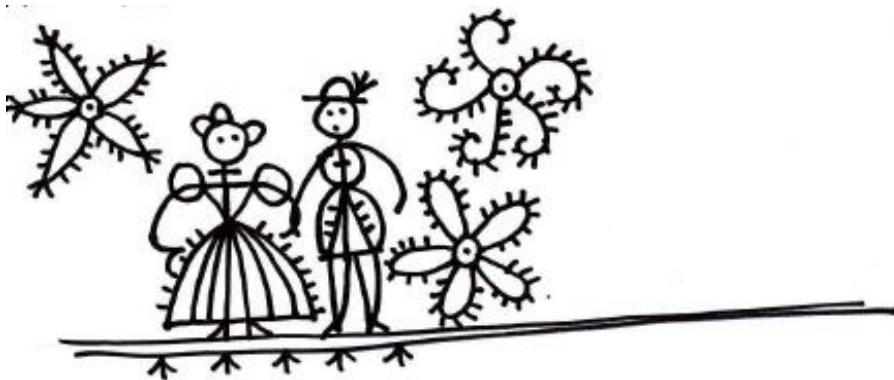
Suroviny: 33 g pohanky, $\frac{1}{4}$ l mléka, $\frac{1}{4}$ l vody, česnek, 150 g másla, 1 cibule, houby, sůl.

Pohanku dobře propereme vodou, zalejeme mlékem s vodou, osolíme a povaříme. Současně opražíme na másle cibulku a přidáme pokrájené houby a podusíme doměkka. Uvařenou pohanku spojíme s vydušenými houbami, ochutíme solí a pepřem. Můžeme přidat trochu prolisovaného česneku.

Dodala JL

(Zdroj: „Kuchařka tradičních pokrmů na Slovácku II“, Region Slovácko 2014)

A dobrou chuť !



*

Slovácký krúžek v Brně

Závěrem lidová pranostika
Děšť na Víta (15. 6.) – špatná budou žita.

Svatý Vít dává trávě pít.
Svatý Vít bere ptákům pišťalky.

Jak červen teplem září, takový bude i měsíc září.
Je-li červen mírný, nebude v prosinci mráz silný.
Hřímá-li v červnu, zvede se obilí.



Na tomto čísle se podíleli: J. Lacinová, M. Dostál, autoři příspěvků, autoři fotografií.

Fotografie: P. D'Ambros, M. Dostál, J. Lacinová, Š. Štempel, J. Hůsková, Z. Fajbus, Z. Farkas, J. Rosí.

Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav zveřejňovaných příspěvků.

Redakční uzávěrka příštího čísla je 15. října 2017

Příspěvky zasílejte na adresu jir.lacinova@seznam.cz

Fotky zasílejte na adresu: dostal.mirda@seznam.cz

*

Krúžkozor vydává Slovácký krúžek v Brně za finanční podpory statutárního města Brna.

Vychází 1-3x ročně nákladem 100 kusů.

Je též publikován na www.kruzek.cz.

Odpovědný redaktor: Jiřina Lacinová

Grafické zpracování a sazba: Mirek Dostál

Distribuce a jazyková korekce: Hana Dostálová

Kresba obálky: Jaroslav Homola

Kresby lidových motivů: Zdena Kristová

B | R | N | O

